

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1919.

Andra kammaren.

Nr 8.

Måndagen den 20 januari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 14 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen i riksdagens andra kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslpersonal och vaktbetjäning, följande dagar år 1919.

Den 13 januari.

Sedan kammarens plenum denna dag avslutats, sammanträdde med herr talmannen de ledamöter av kammaren, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslpersonal och vaktbetjäning, till fullgörande av berörda uppdrag.

Därvid beslöts till en början, att kanslitjänstemännen skulle utgöras av sex förste notarier, aderton notarier, en förste kanslist, en registrator och sex kanslist.

Härefter genomgingos de ingivna ansökningshandlingarna, varefter herrar deputerade antogo till

förste notarier:

sekreteraren *T. Hédérn*,
sekreteraren *G. Tägtström*,
ombudsmannen, juris kandidaten *C. F. Schött*,
sekreteraren *R. Hellberg*,
revisorn *E. Lindblad* och
extra förste revisorn *E. Lindström*;

Andra kammarens protokoll 1919. Nr 8.

notarier:

filosofie licentiaten. teologie kandidaten *A. H. F. Reuter*,
 e. o. hovrättsnotarien *S. G. Junker*,
 aktuarien, filosofie kandidaten *I. Arnoldsson*,
 revisorn *F. Blom*,
 sekreteraren *E. Frigell*,
 registratorn *P. B. Romare*,
 kammar skrivaren *A. Michal*,
 kanslirådet *L. Norrman*,
 fru *Jetta Lundgren*,
 aktuarien, filosofie kandidaten *G. A. K. Dahlén*,
 andre kanslisekreteraren, iuris kandidaten *C. O. H. Humble*,
 e. o. hovrättsnotarien *E. H. Wallin*,
 e. o. hovrättsnotarien, iuris kandidaten *A. Elmström*,
 amanuensen, filosofie kandidaten *E. Bergendal*,
 kamreraren *P. Sterne*,
 e. o. hovrättsnotarien *M. D. Hjerstrand*, och
 telegrafassistenten *E. Dahlén*;

förste kanslist:

notarien, iuris kandidaten *O. M. F. Seth*;

registrator:

sekreteraren *P. A. W. Hammarskjöld*; samt

kanslister:

kammarrättsnotarien *N. J. Bagge*,
 iuris studeranden *L. Lindblad*.
 telegrafassistenten *A. H. Gärden*;
 amanuensen *C. A. J. Björkman*,
 e. o. hovrättsnotarien *S. J. I. Åkerblad*, och
 e. o. hovrättsnotarien, iuris kandidaten *G. J. T. Karlgren*.

Det skulle åläggas de antagra kanslisterna att vid behov tjänstgöra i ämval vid diskussionsprotokollet.

I fråga om en notariebefattning beslöto herrar deputerade, att tillsättandet därav skulle anstå till annan dag, då deputerade, efter det prov med anmälda sökande anstälts, komme att ånyo sammanträda.

Här skulle antecknas, att Seth, Hammarskjöld och Bagge redan den 7 samt E. Lindblad, Arnoldsson och Blom redan den 10 innevarande januari på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Beträffande därefter vaktbejämningen beslöto herrar deputerade, att sexton vaktmästare skulle anställas hos kammaren; och blevo här- efter till vaktmästare att tjänstgöra tillsvidare under innevarande riksdag antagna *C. E. G. Carlberg*, *E. M. Wistrand*, *J. V. Uppgren*, *C. J. F. Svensson*, *H. E. E. Eklund*, *C. H. Björklund*, *W. Zetterqvist*,

B. Budén, A. Hj. Lindgren, A. Gustafsson, E. E. Johansson, E. Andersson, G. A. Zeffer, J. H. Sahlberg, E. H. Andersson och G. Rilén.

Till förste vaktmästare förordnades Carlberg, och åt Wistrand uppdrogs att ombestyra utdelning av ankommande postförsändelser.

Det skulle åligga de antagna vaktmästarne att vid behov och i den mån så ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

Slutligen skulle här anmärkas, att Carlberg, Wistrand och Björklund redan den 3 samt de övriga vaktmästarne redan den 9 i denna månad börjat tjänstgöra hos kammaren.

Den 18 januari.

Sedan prov anställ'ds med anmälde sökande till den notariebefattning, som vid sammanträdet den 13 innevarande januari ej blivit tillstätt, sammanträdde herrar deputerade nu ånyo, därvid de avlagda proven bedömdes, varefter herrar deputerade till notarie antogo filosofie studeranden *H. A. Heimbürger*.

Herr talmannen meddelade, att han låtit anmoda Heimbürger att inträda i tjänstgöring redan den 16 i denna månad.

Är och dagar som ovan

Per Cronvall.

§ 3.

Herr talmannen meddelade, att herr Corneliusson denna dag intagit sin plats i kammaren.

§ 4.

Föredrogs var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 38, av herrar *Leander* och *Jeppsson*; och

nr 39, av herr *Hage*;

till statsutskottet motionerna:

nr 40 och 41, av herr *Lithänder*;

nr 42, av herr *Nylander*;

nr 43, av herr *Leander*;

nr 44, av herr *Lovén*;

nr 45, av herr *Ljungberg m. fl.*;

nr 46, av herrar *Börck* och *Andersson* i Fiskebäckskil;

nr 47, av herr *Olsson* i Kollungeröd;

nr 48 och 49, av herr *Hage m. fl.*; och

nr 50, av herr *Öberg m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 51, av herr *Welin*;

nr 52, av herr *Andersson* i Eliantorp

nr 53, av herr *Nylunder*; och
nr 54, av herr *Sjölander*;

till bankoutskottet motionerna:

nr 55, av herrar *Pettersson* i Bjälbo och *Karlsson* i Vadstena;
nr 56, av herrar *Berggren* och *Eliasson*;
nr 57, av herr *Wikström*;
nr 58 och 59, av herr *Magnusson* i Skövde;
nr 60, av herr *Hedlund* i Östersund;
nr 61 och 62, av herr *Leander*;
nr 63, av herr *Hamrin*;
nr 64, av herrar *Hamrin* och *Johanson* i Huskvarna;
nr 65, av herr *Gustafsson* i Örebro *m. fl.*; och
nr 66, av herr *Hansson* i Rättvik;

till statsutskottet motionen nr 67, av herr *Lövgren* i Nyborg;

till bankoutskottet motionerna:

nr 68, av herr *Magnusson* i Kalmar; och
nr 69, av herr *Welin*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 70, av herr *Mossberg*; samt
nr 71 och 72, av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionen nr 73, av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionen nr 74, av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna nr 75 och 76, av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 77, av herr *Persson* i Tofta;
nr 78, av herr *Lövgren* i Nyborg; och
nr 79, av herr *Tengdahl*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 80, av herr *Vennerström*;
nr 81, av herr *Vennerström m. fl.*;
nr 82, av herr *Lithander*;
nr 83, av herrar *Sjöblom* och *Akerlund*;
nr 84, av herr *Pettersson* i Bjälbo;
nr 85, av herr *Erlansson*;
nr 86, av herr *Borg*;
nr 87, av herr *Bogren*;
nr 88, av herr *Johansson* i Sollefteå;
nr 89, av herr *Andersson* i Fiskebäckskil *m. fl.*;
nr 90 och 91, av herr *Jönsson* i Fridhill;
nr 92, av herr *Magnusson* i Tumhult *m. fl.*;
nr 93, av herr *Bergström* i Bäckland; och
nr 94, av herr *Nilsson* i Vibberbo *m. fl.*; samt

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 95, av herr *Vennerström*;

nr 96, av herr *Berggren m. fl.*;

nr 97, av herr *Jönsson* i Fiidhill;

nr 98, av herr *Hage*; och

nr 99, av herr *Johansson* i Trollhättan.

§ 5.

Angåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Hansson* i Gårda, nr 100, om införande i förordningen om kommunalstyrelse på landet av stadgande om vilka ärenden skola avgöras av kommunalfullmäktige, där sådana finnas;

herr *Lovén m. fl.*, nr 101, om till tånd för Sydsvenska kraftaktiebolaget att inköpa eller arrendera vissa staten tillhöriga vattenfall i Lagan;

herr *Hamrin m. fl.*, nr 102, om tillfälliga lönetillägg åt vissa befattningshavare i tullverket;

herrar *Moberger* och *Leander*, nr 103, om anslag till understöd åt enskilda småskoleseminarier;

herr *Lübeck*:

nr 104, om beviljande av vissa anslag till tekniska högskolan; och nr 105, om ökning av manufakturförslagslånefonden;

herrar *Johansson* i Olstorp och *Andersson* i Eliantorp, nr 106, om uppförande i Finspång av en stationsbyggnad för telegrafverket; herr *Carlsson* i Karshamn, nr 107, om tillerkännande av det till 1918 års krigstidstillägg hörande s. k. grundbeloppet åt alla vid marinen anställda underofficerskorpraler;

herr *Fast*, nr 108, om anslag till uppförande av bostadshus med smålägenheter;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 109, om ökning av vattenkraftslånefonden;

herr *Thore*, nr 110, om höjning av anslaget till navigationsskolorna m. m.;

herr *Alvin*, nr 111, om anslag till makadamisering av viss del utav allmänna landsvägen mellan Älvdalen och Särna;

herr *Sköld*, nr 112, om taxering till beviljning såsom för inkomst av kapital och arbete utav viss del av inkomst av fastighet m. m.;

herr *Hanson* i Rättvik, nr 113, om höjning av pensionerade folkskollärares och småskollärarynnors samt änkors och barns efter avlidna folkskollärare pensioner;

herr *Sjöström*, nr 114, om pension åt vaktkonstapeln Anders Karlssons änka;

herr *Karlsson* i Gasabäck, nr 115, om pension åt förre båtsmannen J. E. Bill;

herr *Hederstierna*:

nr 116, om inställande av tryckningen utav protokollsutdragen från riksdagens kamrar; och

nr 117, om pension åt förre korrekturläsaren vid riksdagens tryckeriexpedition G. M. Karlström;

herr *Nils on* i Landeryd, nr 118, om pension åt folkskollärare-änkan Mathilda Nilsson;

herr *Tengdahl*, nr 119 om pension åt förste notarien hos riksdagens andra kammare. Conrad Lurdgrens änka;

herr *Hansson* i Rättvik, nr 120, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående giltigheten av vi:st vid rekognitionsskogars försäljning till skatte gjort förbehåll;

herr *Mossberg*, nr 121, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lindring och förenkling av bestämmelserna i hästutskrivningslagen;

herr *Johansson* i Häs. läs, nr 122, om ökning av kraftlednings-lånefonden;

herr *Kant*, nr 123, om gottgörelse för viss minskning i avlönings-förmåner åt professorerna vid lantbruksinstitutet vid Ultuna J. A. Sjöström, E. V. E. Petersson och A. G. Timberg;

herr *Andersson* i Knäppinge *m. fl.* nr 124, om anslag till inrättande inom södra Kalmar län av en filial utav Sveiges utsädes-förening.

herr *Olson* i Ramsta, nr 125, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående bidrag från statens sida till anställande av kommunträd-gårdsmästare;

herr *Borggren*, nr 126, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående uppförande å fast stat av viss vid arméns verkstäder eller annorledes vid armén anställd civil personal;

herr *Kant m. fl.*, nr 127, om skrivel e till Kungl. Maj:t angående beredande av understöd utav statsmedel åt den svenska mans-körsången;

herr *Olsson* i Berg *m. fl.*, nr 128 om skrivel e till Kungl. Maj:t angående beredande av belöningar från det allmännas sida i ökad utsträckning åt jordbruksarbetare, som under viss tid haft ständigt sys:elsättning inom jordbruket;

herr *Vennerström*, nr 129, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående undanröjande av förefintliga bestämmelser, som hindra kvinners tillträde till civil statstjänst på samma villkor som för män; samt

herr *Sjölander*, nr 130, om indragning till staten av vissa krigstidsvinster å handel med fastigheter *m. m.*

Nämnda motioner blevo på begäran bordlagda.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes riksdagens år 1918 församlade re-visorers berättelse om granskning av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgörönanalen beviljades herr *Törnkvist* under 4 dagar fr. o. m. den 21 januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3 39 e. m.

In fidem
Per Cronwall.

Tisdagen den 21 januari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 15 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll:

*Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för
justitiedepartementet den 18 januari 1919.*

Till justitiedepartementet hade från Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västernorrlands län insänts en den 17 januari 1919 dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll, att sedan riksdagsmannen J. A. Ingvarson blivit utsedd till ledamot av riksdagens andra kammare för Medelpads valkrets för en tid av tre år, räknade från och med den 1 januari år 1918, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 67 § av lagen om val till riksdagen lantbrukaren N. E. Smedberg i Selånger bl vit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari år 1921.

Vid den granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:
G. Grefberg.

Jämte det protokollet lades till handlingarna, godkände kammaren den däri omnämnda fullmakten samt förklarade herr Smedberg behörig till riksdagsmannakallets utövande.

Herr talmannen tillkännagav, att herr Smedberg denna dag in- tagit sin plats i kammaren.

§ 3.

Herr talmannen anmälde, att herr Eklund inställt sig vid riks- dagen.

§ 4.

Herr statsrådet *Schotte* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 7, med förslag till lag om lindring i de mindre bemedlades kost- nader för sinnessjukvård m. m.;

nr 13, angående sättet för likvidering av förfallen skuld å stats- lån till Hässleholm—Markaryds järnvägsaktiebolag;

nr 14, angående åtgärder för ordnande av postpersonalens i Stockholm bostadsfråga;

nr 15, angående årligt understöd åt kvinnliga extra biträdet hos generalpoststyrelsen Emma Adolffina Bratt, född Pettersson;

nr 20, angående årligt understöd åt förre banvakten vid statens järnvägar C. G. Frankenbergs änka Anna Charlotta Frankenberg;

nr 12, med förslag till lag om ändrad lydelse av 235 § i lagen om bankrörelse den 22 juni 1911; och

nr 23, med förslag till förordning om undantag från tillämpnin- gen av förordningen den 25 juli 1912 angående särskild skatt å majs, utländsk potatis samt maniokarot och andra väsentligen lika stärkelse- rika, tullfria utländska ämnen, använda vid tillverkning av stär- kelse.

Vidare överlämnade herr statsrådet *Petersson* Kungl. Maj:ts pro- positioner:

nr 6, angående fyllnadspension till förre kronojägaren A. J:son Grönkvist;

nr 16, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplå- tande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 17, angående avstående i vissa fall av mark från kronoegen- domar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark;

nr 18, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke in- mutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 19, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor;

nr 21, angående viss ändring beträffande användningen av ordi- narie anslaget till understödjande av premiering av nötboskap;

nr 22, angående statsbidrag till kostnader för laga skifte i Mäss- lingens by i Jämtlands län; och

nr 25, angående förhöjning av de till värnpliktiga under tjänst- göring för rikets försvar utgående kontanta förmåner.

Sistnämnda proposition blev på begäran omedelbart remitterad till statsutskottet.

Övriga avlämnade propositioner bordlades.

§ 5.

Föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid

till konstitutionsutskottet motionen, nr 100, av herr *Hansson* i Gårda;

till statsutskottet motionerna:

nr 101, av herr *Lovén m. fl.*;

nr 102, av herr *Hamrin*;

nr 103, av herrar *Moberger* och *Leander*;

nr 104 och 105, av herr *Lübeck*;

nr 106, av herrar *Johansson* i Olstorp och *Andersson* i Eliantorp;

nr 107, av herr *Carlson* i Karlshamn;

nr 108, av herr *Fast*;

nr 109, av herr *Vennerström m. fl.*;

nr 110, av herr *Thore*; och

nr 111, av herr *Alvin*;

till bevillningsutskottet motionen, nr 112, av herr *Sköld*;

till bankoutskottet motionerna:

nr 113, av herr *Hansson* i Rättvik;

nr 114, av herr *Sjöström*;

nr 115, av herr *Karlsson* i Gasabäck;

nr 116 och 117, av herr *Hederstiena*;

nr 118, av herr *Nilsson* i Landeryd; och

nr 119, av herr *Tengdahl*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 120, av herr *Hansson* i Rättvik; och

nr 121, av herr *Mossberg*;

till jordbruksutskottet motionen, nr 122, av herr *Johansson* i Hässlås;

till bankoutskottet motionen, nr 123, av herr *Kant*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 124, av herr *Andersson* i Knäppinge *m. fl.*; och

nr 125, av herr *Olsson* i Ramsta;

till statsutskottet motionen, nr 126, av herr *Borggren*;

till tillfälligt utskott motionen, nr 127, av herr *Kant m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen, nr 128, av herr *Olsson* i Berg *m. fl.*; samt

till tillfälligt utskott motionen, nr 129, av herr *Vennerström*.

Härpå föredrogs motionen, nr 130, av herr *Sjölander*, om indragning till staten av vissa krigstidsvinster å handel med fastigheter m. m.; och begärdes ordet därvid av

Herr *Sjölander*, som yttrade: Herr talman! Jag skall be att på formella skäl få återtaga den motion, jag väckte i går.

Denna anhållan bifölls av kammaren.

§ 6.

Remitterades till bankoutskottet riksdagens år 1918 församlade revisorers berättelse om granskning av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 7.

Avgåvos följande nya motioner, nämligen av:

herr *Zander m. fl.*, nr 131, om anslag till upplysningsverksamhet i kommunala ämnen;

herr *Zander*, nr 132, om anslag för uppehållande av Godtemplarordens föreläsningsverksamhet;

herr *Hedersstierna*, nr 133, i anledning av den i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till driftkostnader vid tuberkulossjukvårdsanstalter;

herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*, nr 134, om uppförande å fjärde huvudtiteln av ett nytt anslag, benämnt »Penningbidrag och penningtillskott, förslagsanslag» m. m.;

herr *Lübeck m. fl.*, nr 135, om höjning av den utav Kungl. Maj:t föreslagna avlöning åt chefen för kommerskollegium samt åt byråchefer vid nämnda ämbetsverk;

herr *Eriksson* i Grängesberg *m. fl.*:

nr 136, om dyrtidstillägg för år 1919 till vissa pensionstagare enligt lagen om allmän pensionsförsäkring; och

nr 137, om dyrtidstillägg för år 1920 till vissa pensionstagare enligt lagen om allmän pensionsförsäkring;

herr *Welin m. fl.*, nr 138, om ersättning till ingenjören Gideon Ericsson för förlust å entreprenaden för Västgöta regementes kasern-etablissemang;

herrar *Nilsson* i Kristianstad och *Sjöström*, nr 139, om avslag å av Kungl. Maj:t gjorda framställningar om anslag till övningar och utrustning vid landstormen;

herr *Kristensson m. fl.*, nr 140, om anslag till nya byggnader för de fysiska och kemiska institutionerna vid Chalmers tekniska institut;

herr *Pettersson* i Södertälje, nr 141, om anslag till fortsättande av arbetena med Södertälje kanals ombyggnad;

herr *Molin*:

nr 142, om anslag för år 1920 till fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende;

nr 143, om anslag på tilläggsstat för år 1919 till fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende;

nr 144, om anslag till inköp av fastigheter för telegrafverkets räkning;

nr 145, om uppförande av en telegrafstationsbyggnad i Strömsund;

nr 146, om anslag till täckande av uppkommen brist å anvisat anslag till uppförande av en telefonstationsbyggnad i Göteborg;

nr 147, om anslag till fortsättande av arbetena med Södertälje kanals ombyggnad;

nr 148, om anslag till fortsättande av första utbyggnaden av en kraftstation vid Lilla Edet;

nr 149, om anslag till fortsättande av första utbyggnaden av en kraftstation vid Harsprånget samt av Stora Lule älvs reglering;

nr 150, om anslag till inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar för statens vattenfallsverks räkning;

nr 151, om anslag till distributionsanläggningar för statens kraftverk;

nr 152, om anslag till inköp av fastigheter för postverkets räkning; och

nr 153, om anslag till vissa utgifter för kapitalökning vid statens järnvägar;

herr *Kant m. fl.*, nr 154, om höjt statsunderstöd för år 1919 till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala;

herr *Kant*:

nr 155, om höjt statsunderstöd för år 1920 till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala; och

nr 156, om tillfällig löneförbättring under år 1919 åt lärarinnorna vid de enskilda läroanstalterna för utbildning av lärarinnor i handarbete;

herr *Kant m. fl.*, nr 157, om anslag till anställande av en lektor i ryska språket vid Uppsala universitet;

herr *Olsson i Morastrand m. fl.*, nr 158, om tillfälligt understöd åt f. d. befattningshavare vid Mora—Vänerns och Östra Värmlands järnvägar samt sådana befattningshavares efterlevande;

herr *O. Nilsson* i Örebro *m. fl.*, nr 159, om avslag å Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande;

herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*, nr 160, om inlösen för statens räkning av järnvägen Höganäs—Mölle;

herrar *Jönsson* i Slåtåker och *Jönsson* i Revinge, nr 161, om ytterligare anslag för år 1919 till remonteringen vid armén;

herr *Karlsson* i Nynäshamn, nr 162, i anledning av Kungl.

Maj:t:s i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till arbetarbostäder i Nynäshamn m. m.;

herrar *Kjellberg* och *Branting*, nr 163, om restitution till Stockholms högskola av erlagd arvsskatt för den Heckscherska donationen;

herr *Sjölander*:

nr 164, om indragning till staten av vissa krigstidsvinster å handel med fastighet; och

nr 165, om skyldighet i vissa fall för säljare av fastighet att, oberoende av huru länge han varit ägare till fastigheten, erlægga inkomstskatt för viss del av försäljningssumman;

herr *Winkler m. fl.*, nr 166, med förslag att krigskonjunkturskatt på grund av taxering under år 1919 icke skall utgå;

herr *Nilsson* i Kristianstad, nr 167, om ändrad lydelse av 15 § 4 mom. i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering;

herr *Hansson* i Rättvik *m. fl.*, nr 168, om tullfrihet för tidnings- och tryckpapper;

herrar *Räf* och *Johanson* i Huskvarna, nr 169, om införande av bestämmelse angående kvalificerad majoritet inom stadsfullmäktige, kommunalfullmäktige eller kommunalstämma såsom villkor för meddelande av rätt till detaljhandel med rusdrycker;

herr *Månsson* i Hagaström, nr 170, om årligt understöd åt vaktkonstapeln Nils Jonsson Lindgrens änka;

herr *Eriksson* i Grängesberg, nr 171, med förslag att protokollsutdrag från riksdagens kamrar och utskott icke må tryckas;

herr *Leander*, nr 172, om årligt understöd åt fanjunkaren Johan Peter Forells änka;

herr *Eliasson m. fl.*, nr 173, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om ändrade bestämmelser rörande vården om sparbankernas angelägenheter och förvaltning;

herr *Bogren*, nr 174, om tillägg till 1 § i 1911 års barklag;

herr *Nilsson* i Kabbarp *m. fl.*, nr 175, om tilläggs pension åt f. d. byråchefen F. H. Schlytern;

herr *Molin*, nr 176, om ändring i fastställda grunder för resekostnadsersättning till riksdagens ledamöter för resa till och från riksdagen;

herr *Röing*, nr 177, med förslag till lag om ändrad lydelse av 11 § i lagen angående sparbanker;

herr *Magnusson* i Tumhult, nr 178, om årligt understöd åt förre folkskolläraren Magnus Hägmans änka;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 179, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en folkomröstning till uttrönande av huruvida folket önskar den monarkiska statsförfattningens bibehållande eller införande av republik;

herr *Beraström* i Bäckland, nr 180, angående åläggande för bolag för industriella företag att avstå viss del av sin vinst till understöd åt arbetslösa industriarbetare;

herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*, nr 181, med förslag till lag om inställande av värnpliktiges övningar under åren 1919 och 1920;

herr *Eriksson* i Grängesberg, nr 182, om ändringar i lagen om försäkring för olycksfall i arbete;

herr *Hansson* i Rättvik:

nr 183, angående beredande av möjlighet för staten att inlösa av bruksägare förvärvade skatterättigheter till hemman för brukens understöd *m. m.*; och

nr 184, angående återinförande av bördsrätt till fastighet å landet;

herrar *Olsson* i Kullenbergstorp och *Jönsson* i Slätåker, nr 185, angående avlösnings av kyrkojordar;

herr *Jönsson* i Slätåker, nr 186, om ändrad lydelse av § 44 i le-gostadgan;

herr *Jeppsson*, nr 187, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående ändringar i staten för statens lantbruksingenjörer *m. fl.*;

herr *Olsson* i Kollungeröd, nr 188, angående ändring i jaktstad-gan åsyftande minskning av rävsstammen;

herr *Runefors*, nr 189, angående förläggning av statens lant-bruksskolor till lämpliga kronoegendomar;

herr *Alvin*, nr 190, angående utarbetande av en instruktion med angivet innehåll för domänstyrelsen;

herr *Månsson* i Erlandsro, nr 191, om anslag till upprensning av Abbekås hamn;

herr *Edberg*:

nr 192, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om medgivande att trampsax må användas för fångande av räv i Norrland och Dalarne; och

nr 193, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande av åtgärder till upphjälpande av fisket i de svenska huvudfloderna;

herr *Olsson* i Ramsta *m. fl.*, nr 194, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om det allmänna vägväsendets övertagande av staten;

herr *Molin*, nr 195, om tillägg till lagen om enskilda vägar på landet;

herr *Osberg*, nr 196, angående uppläggande av en statens fria jordbruksegnahemsfond och en statens fria fiskerifond;

herr *Osberg m. fl.*, nr 197, om utanordnande av viss del utav de för Ottenby statsstuteri avsatta medel *m. m.*;

herr *Eriksson* i Grängesberg *m. fl.*, nr 198, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande av en samverkan mellan stat och kommun för övertagande av den föräldrar åliggande skyldighet att för sina barn i folk- och småskolor bekosta erforderlig skol-materiel;

herrar *Leander* och *Jeppsson* nr 199, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av tillfälle för gevärshantverkare att befordras till fanjunkare;

herr *Olsson* i Morastrand *m. fl.*, nr 200, om skrivelse till Kungl.

Maj:t angående beredande åt behövande änkor av understöd utav allmänna medel för underhåll och uppfostran av deras barn;

herr *Räf*, nr 201, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande av samarbete mellan präster och lekmän i det kyrkliga arbetet;

herr *Röing*, nr 202, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående omarbetning av gällande järnvägstrafikstadga;

herr *Persson* i Fritorp, nr 203, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning om i vilken omfattning telegrafverket bör bestrida kostnaden för lokal och betjäring vid mindre telefonväxelstationer samt vidtagna av härav föranledda åtgärder;

herr *Vennerström*, nr 204, angående avveckling av militärförsvaret m. m.; samt

herr *Lübeck m. fl.*, nr 205, om anskaffande för statens räkning av ett havsisbrytarefartyg.

Samtliga dessa motioner blevo på begäran bordlagda.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2,38 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Tisdagen den 21 januari.

Kl. 7 e. m.

I anledning därav att tiden för avgivande av sådana motioner, som tillhörde ständigt utskotts behandling, med denna dag utgå, voro kammarens ledamöter kallade att jämväl nu sammanträda.

§ 1.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Vennerström*, nr 206, om anslag till inköp åt förre bromsaren J. Konrad Lundin av ett par konstgjorda ben;

herr *Wikström m. fl.*, nr 207, om anslag till påbörjande av tvärbanan Jörn—Gubblijaure;

herr *Olofsson m. fl.*, nr 208, om anslag till fortsättande av inlandsbanan m. m.;

herr *Jansson* i Fulun, nr 209, om inköp för postverkets räkning av en fastighet i Krylbo;

herr *Hagman* i Domnarvet, nr 210, om anslag till inköp av tomt och uppförande av byggnad för postverket i Borlänge;

herr *Janson* i Kungsör m. fl.:

nr 211, om anslag till främjande av Centralförbundets för nykthetsundervisning verksamhet m. m.; och

nr 212, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående dispositionen av Västmanlands regementes knektlegomedelskassa;

herr *Zander*, nr 213, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i villkoren för understöd av anslaget till populärvetenskapliga föreläsningar;

herrar *Zander* och *Ericsson* i Arboga, nr 214, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lönestat för statens alkoholistanstalt;

herrar *Gustafsson* i Örebro och *Ödström*, nr 215, angående anslaget till arvoden åt extra lärare vid tekniska gymnasiet i Örebro;

herr *Gustafsson* i Örebro m. fl., nr 216, om anslag till en fjärde parallellavdelning m. m. vid tekniska gymnasiet i Örebro;

herr *Thore*:

nr 217, om provisoriska lönetillägg åt andre fartygsinspektörerna och byråinspektören å fartygsinspektionsbyrån; och

nr 218, om höjning av anslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten m. m.;

herr *Kjellberg*, nr 219, om anslag till en poliklinik i hud- och könssjukdomar vid Karolinska institutet;

herr *Hage*, nr 220, om anslag till understöd åt skattetyngda stads- och landskommuner;

herr *Sköld m. fl.*, nr 221, om förhöjt anslag till insamling, förtecknande och undersökning av svenska folkminnen;

herr *Berglund*, nr 222, angående överförande till den borgerliga kommunen av ärenden rörande folkskoleväsendet m. m.;

herr *Månsson* i Hagaström, nr 223, om tullfrihet för malen och omalen spannmål;

herr *Sävström m. fl.*, nr 224, med förslag till förordning angående förbud mot tillverkning av vissa maltdrycker;

herrar *Moberger* och *Hamrin*, nr 225, om ändrad lydelse av 17 § 5 mom. i förordningen angående försäljning av rusdrycker;

herr *Moberger m. fl.*, nr 226, om ändringar i förordningen angående försäljning av rusdrycker;

herr *Bärg*, nr 227, om pensioner åt tretton änkor efter arbetare vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori;

herr *Rehn*, nr 228, om årligt understöd åt förre poststationsföreståndaren N. A. E. Rhén;

herr *Olsson* i Berg, nr 229, om höjning av åt växelstationsföreståndaren i Mölndal Anna Tisell beviljat pensionsunderstöd;

herr *Johanson* i Gäre, nr 230, om pension åt f. d. förestånderskan för tvättinrättningen vid infanterivolontärskolan på Karlsborg Elin Ring;

herr *Johansson* i Trollhättan, nr 231, om årliga understöd åt sjukskötarna Oskar Emanuelssons och Karl Hjalmar Albin Erikssons änkor och minderåriga barn;

herr *von Sneidern m. fl.*, nr 232, om pension åt lantmateriauskul- tanten Eric Gustaf Vennerströms änka och minderåriga barn;

herr *Bäcklund*, nr 233, om pension åt extra polismannen Lars Johan Fahlgren;

herr *Hage*, nr 234, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående be- redande av pensionsrätt åt sådana änkor och barn efter statstjänare, som enligt nu gällande bestämmelser ej erhålla pension;

herr *Pehrsson* i Bramstorp, nr 235, om pension åt folkskolläraren Per Landgrens änka;

herr *Molin*, nr 236, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående om- arbetning i visst syfte av strafflagens bestämmelser rörande ämbets- mäns rättsliga ställning och företrädesrättigheter;

herr *Hamrin*:

nr 237, om inskränkning under år 1919 av inkallelser till övning utav värnpliktige och landstormsmän; och

nr 238, om höjning av stämpelavgiften för spelkort;

herr *Jeppsson*, nr 239, angående ett ifrågasatt företag för torr- läggning av sjön Vesán i Blekinge län;

herr *Johansson* i Olstorp, nr 240, om skrivelse till Kungl. Maj:t

angående införande i byggningsbalken av ett stadgande rörande skyldighet att i vissa fall borttaga träd eller grenar därav och buskar, som hämma växtligheten å åkerjord;

herrar *Hansson* i Rättvik och *Karlsson* i Sandviken, nr 241, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande av åtgärder till förhindrande av bolags förvärv av åborätt och skatteköp av kronojord;

herr *Alvin*, nr 242, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i gällande bestämmelser om avsöndring från hemman av inägor;

herr *Olsson* i Rösta, nr 243, angående minimipris vid inköp för statens räkning av korn utav 1919 års skörd inom Jämtlands, Väster-norrlands, Västerbottens och Norrbottens län;

herr *Lundström*, nr 244, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till bestämmelser för tilläggsbidrag från norrländska avdikningsanslaget och allmänna avdikningsanslaget;

herr *Lindman m. fl.*:

nr 245, om ett anslag av 406,000 kronor att under år 1919 tilldelas hushållningssällskapen; och

nr 246, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående avveckling av kommissionsväsendet;

herr *Jönsson* i Fridhill:

nr 247, med förslag att staten må övertaga aktiebolaget Käseberga hamns fastighet m. m.; och

nr 248, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till främjande av upplysningsverksamhet rörande föreningar för ordnande av avsättningen av lantmannaprodukter m. m.;

herr *Vennerström m. fl.*, nr 249, om anslag till anordnande å statens mark av självständiga småbrukshemman med längre tids tryg-gad besittningsrätt;

herr *Rehn*, nr 250, med förslag att från dräneringsfonden må kunna utgå bidrag utan återbetalningsskyldighet;

herr *Janson* i Kungsör m. fl., nr 251, om lönetillägg till stallbetjäningen vid Strömsholms hingstdepå;

herr *Carlström*, nr 252, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till avhjälpande av genom kristiden föranledda svårigheter för jordbruket m. m.;

herr *Andersson* i Grimbo, nr 253, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag för bidrag till vissa odlingsföretag m. m.;

herr *Månsson* i Backa m. fl., nr 254, om anslag till prisreglering av konstgödsel;

herrar *Alvin* och *Hage*, nr 255, om anslag till förbilligande av radsåningsmaskiner;

herr *Jönsson* i Revinge, nr 256, om lönetillägg till viss personal vid Flyinge hingstdepå m. m.;

herr *Pehrsson* i Bramstorp, nr 257, om anslag till uppmuddring i Abbekås hamn;

herr *Molin*, nr 258, om upphävande av § 11 i arbetsordningen

för andra kammaren samt § 17 mom. 1 i ordningsstadgan för första kammaren;

herr *Karlsson* i Sandviken, nr 259, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning om i huru stor utsträckning byggnader, som äro avsedda för kommunala ändamål och disponeras av kommunerna, ägas av enskilda eller bolag m. m.;

herr *Anderson* i Knapasjö, nr 260, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lämnande av bidrag till åstadkommande av samlingslokaler, avsedda att gagna folkets samhällsliga behov och kulturella strävanden; samt

herr *Andersson* i Grimbo, nr 261, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillsättande av en befattningshavare med uppgift att övervaka kristidsinstitutionerna samt beivra av dem begångna övergrepp och oegentligheter.

Nämnda motioner bordlades på begäran.

§ 2.

Till bordläggning anmäldes bevillningsutskottets memorial, nr I, angående tilläggsarvode åt sekreteraren å utskottets andra avdelning.

§ 3.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr <i>Nilsson</i> i Kristianstad	under	6 dagar fr. o. m. den	22 jan.,	
» <i>Schill</i>	»	6 »	»	21 »
» <i>Olsson</i> i Ramsta	»	3 »	»	23 »
» <i>Janson</i> i Kungsör	»	6 »	»	22 »
» <i>Månsson</i> i Backa	»	8 »	»	23 »
» <i>Strömberg</i>	»	14 »	»	23 »

och

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 7,24 e. m.

In fidem
Per *Cronvall*.